

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków, 6 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydz. IX Gospodarczy w składzie:

sędzia SO Dariusz Pawłyszcz

protokółant st. sekr. sąd. Aleksander Powroźnik

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Krakowie 6 marca 2014r. sprawy z powództwa Ł. K. przeciwko (...) Sp. z o.o. w O. o zapłatę 92.472,87 zł z ustawowymi odsetkami

I zasądza od pozwanego na rzecz powoda 43.200 (czterdzieści trzy tysiące dwieście) zł z ustawowymi odsetkami od 31 stycznia 2012r. wraz z kosztami postępowania 6.660 (sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt) zł;

II oddala żądanie zapłaty 49.272,87 zł z odsetkami.

UZASADNIENIE

Powodowy podwykonawca wniósł o zasądzenie od pozwanego inwestora 92.472,87 zł z ustawowymi odsetkami tytułem niezapłaconej części wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na zamówienie upadłego (...) Sp. z o.o., który w umowie z investorem ustalił solidarną odpowiedzialność zamawiającego i inwestora za wynagrodzenia podwykonawców, a ponadto odpowiada za wynagrodzenie powoda na podstawie art. 647¹ K.c.

W sprzeciwie [k.101] od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa, ponieważ:

1. pozwany nie odpowiada za wynagrodzenie powoda na podstawie art. 647¹ K.c., gdyż nie została mu przedstawiona umowa zamawiającego z powodem, a ponadto co do części prac o wartości 43.872,87 zł sam powód przyznaje, że zawarł z zamawiającym tylko ustną umowę,

2. pozwany nie odebrał robót od zamawiającego, a dołączone przez powoda dokumenty nie wykazują wykonania robót.

Sąd ustalił, co następuje:

Umową z 22 listopada 2010r. [k.61] pozwany inwestor zamówił u Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) Sp. z o.o. (oznaczanego dalej jako wykonawca) wybudowanie budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażami i infrastrukturą. W § 7 p.4 umowy pozwany wykonawca i inwestor przyjęli solidarną odpowiedzialność za zapłatę na rzecz podwykonawców. Zapis ten był powtórzeniem zapisu zawartego w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (umowa została zawarta w wyniku udzielenia przez inwestora zamówienia publicznego). W § 7 p.5 strony umowy postanowiły, że obowiązkiem wykonawcy będzie przedstawienie dowodu zapłaty podwykonawcom w ciągu 7 dni od zapłaty transzy jaką otrzyma za każdy kolejny etap budowy, co było warunkiem otrzymania zapłaty olejnej transzy. Zgodnie z § 21 umowy wykonawca miał wykonać przy pomocy podwykonawców zakres robót wskazany w załączniku 7. do SIWZ [zał. nr 7 k.110], który to załącznik wskazywał tylko prace elektryczne.

Kierownikiem budowy wykonawca ustanowił Z. C.. Mistrzem budowy był A. S., który później zastąpił Z. C. na stanowisku kierownika budowy. Wykonawca zgłosił pisemnie w dniu 9 grudnia 2011r. [k.108] inwestorowi jedynie dostawcę stolarki okiennej i drzwiowej.

Powodowy podwykonawca zawarł w dniu 12 sierpnia 2011r. umowę [k.11] z wykonawcą na wykonanie wykopów pod mur oporowy, wykonanie niwelacji terenu pod podbudowę, składowanie gruntu z wykopu, obsypanie muru oporowego oraz zakończenie niwelacji. Strony określiły wynagrodzenie ryczałtowe (§ 5) w wysokości 90.000 zł netto.

Po wykonaniu części robót wykonawca protokołem zaawansowania potwierdził odbiór robót o wartości 45.000 zł netto (połowa umówionego wynagrodzenia), powód 3 października 2011r. wystawił fakturę na sumę 48.600 zł brutto, a wykonawca ją zapłacił. Po wykonaniu wszystkich zamówionych wykopów i niwelacji terenu podwykonawcy pozostało tylko obsypanie muru oporowego, czego nie mógł wykonać przed wykonaniem muru przez inną firmę. Podwykonawca wspólnie z działającym w imieniu wykonawcy A. S. ustalili, że wartość pozostałych do wykonania wynosi 40.000 zł netto, co potwierdzili protokołem zaawansowania robót [k.18], wg którego podwykonawca wykonał od początku roboty o wartości 85.000 zł netto. Podwykonawca wystawił fakturę [k.17] na sumę 40.000 zł netto, tj. 43.200 zł brutto.

W styczniu 2012r. kierownik budowy zawiadomił podwykonawców, że "gdzieś się rozeszły pieniądze" zapłacone przez inwestora wykonawcy. Podwykonawcy, w tym powód, żądali od inwestora zawarcia umowy bezpośrednio z nimi w celu dokończenia budowy. Jednakże inwestor odmówił powołując się na związanie Ustawą o zamówieniach publicznych. Na tym spotaniu inny podwykonawca zwrócił powodowi uwagę na § 7 p.4 umowy inwestora z wykonawcą i możliwość żądania w oparciu o ten zapis wynagrodzenia bezpośrednio od inwestora [zeznanie powoda k.189 1h 6m]. Wówczas powodowy podwykonawca w dniu 27 stycznia 2012r. wystawił fakturę na sumę 43.872,87 zł brutto [k.25] za świadczone wykonawcy w oparciu o ustne zamówienia usługi sprzętowe i transportowe oraz dostawę humusu i tłucznia. W dniu 30 stycznia 2012r. podwykonawca wystawił fakturę na resztę wynagrodzenia z umowy z 12 sierpnia 2011r. na sumę 5.000 zł netto, tj. 5.400 zł brutto [k.21]. W imieniu wykonawcy A. S. podpisał protokół zaawansowania [k.23] potwierdzający wykonanie w całości robót z umowy z 12 sierpnia 2011r. Także raporty dzienne pracy sprzętu oraz dostaw zostały potwierdzone przez A. S. [k.26-60].

Ze względu na przerwanie robót inwestor pismem z 27 lutego 2012r. [k.111] odstąpił od umowy z wykonawcą. W dniu 9 marca 2012r. inwestor i wykonawca sporządzili protokół inwentaryzacji robót [k.112], w oparciu o który inwestor sporządził spis robót do wykonania i ogłosił przetarg na nie [zeznanie pozwanego k.192 1h 45m]. Postanowieniem z 14 maja 2012r. [k.123] SR Katowice-Wschód ogłosił upadłość likwidacyjną wykonawcy. Pismem z 23 marca 2012r. [k.70] podwykonawca wezwał inwestora do zapłaty powołując się na § 7 p.4 umowy inwestora z wykonawcą.

W powyższym stanie faktycznym sporna była ilość robót wykonanych przez powodowego podwykonawcę, który nie pamiętał, czy po wykonaniu muru oporowego zasypał go [zeznanie k.190 10-11m]. Dlatego sąd ustalił, że nie zostało to wykonane, mimo potwierdzenia przez A. S. [protokół zaawansowania k.23]. Pozostałe roboty z umowy 12 sierpnia 2011r. zostały wykonane. Zeznanie powoda jest spójne, a o jego wiarygodności świadczy, iż powód nie twierdził, że zasypał mur oporowy.

Pozwany inwestor zarzuca, że protokół zaawansowania potwierdzający wykonanie robót o wartości 85.000 zł netto [k.18] nie jest dostatecznym dowodem. Taki zarzut mógłby podnosić inwestor pozbawiony możliwości sprawdzenia ilości wykonanych robót. W niniejszej sprawie inwestor sporządził inwentaryzację wykonanych robót i ogłosił przetarg na wykonanie robót niewykonanych. Dlatego na podstawie art. 3 i 210 § 2 K.p.c. obowiązkiem inwestora było wskazanie robót niewykonanych przez podwykonawcę, a nie ograniczenie się do kwestionowania twierdzeń podwykonawcy. Obowiązkiem strony jest przedstawienie własnej wersji ilości robót wykonanych (ew. niewykonanych) przez podwykonawcę.

Sąd zważył, co następuje:

Nie zostały spełnione warunki do odpowiedzialności inwestora na podstawie art. 647¹ K.c., gdyż powodowy podwykonawca nie został zgłoszony inwestorowi przez wykonawcę przed zaplaceniem przez inwestora wykonawcy.

Wiarygodne jest zeznanie byłego prezesa inwestora, iż zapis w SIWZ i umowie z wykonawcą o solidarnej odpowiedzialności inwestora za zapłatę podwykonawcom miał być tylko powtórzeniem art. 647¹ § 5 K.c. [k.184 8m], tj. ustanawiał solidarną odpowiedzialność inwestora pod warunkiem spełnienia warunków z art. 647¹ § 2 K.c. Jednakże literalnie rozumiany § 7 p.4 umowy [k.65] ustanawia bezwarunkową odpowiedzialność inwestora za zapłatę podwykonawcom. Na podstawie art. 393 § 1 K.c. podwykonawcy mogą w oparciu o ten zapis żądać zapłaty bezpośrednio od inwestora.

W przypadku zapisów na rzecz osób trzecich, na które osoby te mogą powoływać się bezpośrednio, intencje stron umowy nie mogą pozbawić osób trzecich ich praw wynikających z dosłownego rozumienia umowy. Podwykonawcy mieli prawo w oparciu o SIWZ i § 7 p.4 umowy inwestora z wykonawcą działać w zaufaniu do solidarnej, bezwarunkowej odpowiedzialności inwestora za ich wynagrodzenia. Skutkiem działania w zaufaniu do solidarnej odpowiedzialności inwestora może być np. godzenie się na niższe wynagrodzenia za roboty podwykonawcze (mniejsze ryzyko nieotrzymania zapłaty może rekompensować niższe wynagrodzenie). Dlatego zapisy na rzecz osób trzecich nie są objęte hipotezą art. 65 § 2 K.c. Typową umową na rzecz osoby trzeciej jest umowa ubezpieczenia OC. W przypadku wielu rodzajów robót w praktyce obrotu warunkiem dopuszczenia na plac budowy jest wylegitymowanie się polisą ubezpieczenia odpowiedzialności kontraktowej, co ma zagwarantować zamawiającemu odszkodowanie w razie wyrządzenia szkody przy wykonywaniu kontraktu na roboty obciążone ryzykiem dużych szkód. Tak polisa, aby pełniła przypisaną jej funkcję gwarancyjną, nie może być interpretowana zgodnie z intencjami stron umowy ubezpieczenia, gdyż ewentualny poszkodowany (zamawiający) zna tylko tekst polisy.

Powodowy podwykonawca dopiero po zakończeniu swoich robót, na spotkaniu w styczniu 2012r., poznał umowę inwestora z wykonawcą. Jednakże sama możliwość, iż podwykonawcy mogli działać w zaufaniu do § 7 p.4 tej umowy, sprawia, że inwestor nie może uniknąć odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzeń podwykonawców powołując się na to, iż jego intencją było tylko powtórzenie regulacji art. 647¹ K.c.

Dlatego pozwany inwestor odpowiada za zapłatę powodowi reszty wynagrodzenia z umowy z 12 sierpnia 2011r., tj. sumy 43.200 zł.

Na podstawie art. 393 § 1 K.c. i § 7 p.4 umowy z wykonawcą inwestor odpowiada tylko wobec podwykonawców, którymi są podmioty, u których wykonawca zamówił wykonanie części robót, tj. świadczenie podwykonawcy ma charakter roboty budowlanej, rezultatem jest obiekt budowlany. Wykop lub teren zniwelowany zgodnie z projektem (przedmiot umowy z 12 sierpnia 2011r.) jest obiektem budowlanym. Natomiast inwestor nie odpowiada za wynagrodzenie należne powodowi od wykonawcy za najem sprzętu budowlanego z obsługą, transport oraz dostawę humusu i tłucznia.

koszty

Nakład pracy pełnomocnika każdej ze stron uzasadnia koszty zastępstwa w wysokości 2,5 stawki minimalnej, tj. 9.000 zł, z czego połowa przypada na nakład pracy związany z postępowaniem dowodowym mającym na celu ustalenie ilości robót podwykonawcy. Postępowanie to niemal w całości potwierdziło wersję powoda i dlatego - ze względu na uchylanie się pozwanego od obowiązku z art. 3 i 210 § 2 K.p.c. - powodowi przysługuje zwrot 4.500 zł niezależnie od wyniku sprawy.

W zakresie drugiej połowy kosztów zastępstwa koszty stron podlegają wzajemnemu zniesieniu, gdyż strony wygrały w przybliżeniu po połowie.

Ostatecznie powodowi Na podstawie art. 98, 100 i 103 § 2 K.p.c. przysługuje zwrot opłaty 5% od zasądzonej sumy, tj. 2.160 zł, i zwrot części kosztów zastępstwa w wysokości 4.500 zł - razem 6.660 zł.